

УДК 811.111'367.7:82'31

DOI <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2023-18-9>**Ірина ТЕРСІНА**

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов, Навчально-науковий інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, вул. Юрія Іллєнка, 36/1, м. Київ, Україна, 04009, tersina_i@ukr.net

ORCID: 0000-003-3167-1504

Бібліографічний опис статті: Терсіна, І. (2023). Переможний мовний всесвіт Джоан Кетлін Ролінг. *Актуальні питання іноземної філології*, 18, 60–66, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2023-18-9>

ПЕРЕМОЖНИЙ МОВНИЙ СВІТ ДЖОАН КЕТЛІН РОЛІНГ

«Щастя існує і в найтемніші часи, якщо не забувати ввімкнути світло!» – цитата з фентезійних романів англійської письменниці про пригоди Гаррі Поттера і його друзів, які борються проти темного чаклуна, яскраво визначає концепт віри в диво, віри в переможне добро, що особливо виражено переживається нині з сучасними глобальними реаліями, боротьби правди зі злом. Мета роботи: здійснити аналіз когнітивно-комунікативної природи, формування та функціонування оказіональних прикметників і словосполучень з прикметником в англійських текстах популярних романів Дж. К. Ролінг, що справляють значний вплив на активні процеси в можливостях синтаксичної сполучуваності англійської мови; деталізували характерні процеси конструювання та функціонування нестандартних прикметників і словосполучень з прикметником авторської інновації, що поглиблює відомості про ідіостиль та художню концепцію Дж. К. Ролінг. Мова це скарбниця універсальних уявлень спільноти, зокрема національної, про дійсність, це скарбниця концептуальних понять, що відображені в категоріях і формах мови. Мова інтенсивно реагує на суспільні зміни і процеси. Мовна концептуальна картина постійно збагачується та оновлюється. Постмодерністська авторська казка (фентезі) обумовлює постійне поповнення складу сучасної англійської мови оказіональними індивідуально-авторськими одиницями, які відображають реалії самобутнього світу, створеного уявою мовця. У фокусі дослідження є ґрунтовний мовностилістичний аналіз авторських новотворів у мовному дискурсі романів англійської письменниці Джоан Кетлін Ролінг, зокрема особливостей творення і функціонування прикметників і словосполучень з прикметником, з увагою передусім до їхніх ідіолектних характеристик, а також аналіз їх когнітивно-комунікативної природи. **Методологія:** суть дослідженого явища, а саме: новотвірні прикметники і словосполучення з прикметником у текстах поттеріани (структурному та комунікативно-функціональному зрізі, простежено на об'ємному фактологічному матеріалі (загальний масив якого становить 5 975 одиниць, створений шляхом суцільної вибірки з художніх джерел поттеріани). **Наукова новизна:** на сьогодні окремого дослідження про лінгвокогнітивні особливості прикметникових словосполучень та їх роль у творенні авторського ідіостилю поки що немає, що умотивовує вибір об'єкту дослідження: когнітивно-комунікативні особливості прикметникових словосполучень мовотворчості Дж. Ролінг. **Висновки:** Визначено, що саме для означальної характеристики понять і явищ, концептів навколишнього світу яскраво використовуються прикметники і прикметникові словосполучення. Авторські художні концепти мовної картини романів Дж. Ролінг тісно пов'язані з концептами національної англійської культури. Семантика прикметникових словосполучень є, за нашим спостереженням, виражено іманентно національною. У центрі британського національного менталітету знаходяться такі концепти, як у любов, мужність, добро, сім'я, свобода, самопомога/самовдосконалення, рівноправність/справедливість, які виражають відношення до реалій, що так чи інакше пов'язані з життєдіяльністю людини, яку письменниця ставить у центрі уваги своїх романів. Отже, зроблено висновки, що мовотворчість сучасної англійської письменниці є яскраво переможною, що засвідчують часто вживані ціннісні концепти добра, любові, дружби. Лінгвальна природа словосполучень з прикметником у мовному дискурсі романів англійської письменниці дозволяє розглядати їх як творчий потенціал розкриття стилю письменниці шляхом дієвого використання структурно симпліфікованих і контекстуально збагачених словосполучень з прикметником, скерованих на створення колоритного і водночас контрастного вербального візерунку художнього висловлення.

Ключові слова: мовна картина світу, фентезійний дискурс, оказіональні словосполучення, концепти.

Ірина TERSINA

PhD in Philology, Associate Professor at the Department of Foreign Languages, Educational and Scientific Institute of Foreign Relations, Taras Shevchenko Kyiv National University, 36/1 Yuriia Illenko, Kyiv, Ukraine, 04009

ORCID: 0000-003-3167-1504

To cite this article: Tersina, I. (2023). Peremozhnyi movnyi vsesvit Dzhoan Ketlin Roling [Joan K. Rowling's victorious language world]. *Current Issues of Foreign Philology*, 18, 60–66, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2023-18-9>

JOAN K. ROWLING'S VICTORIOUS LANGUAGE WORLD

«Happiness can be found, even in the darkest of times, if one only remembers to turn on the light» – a quote from the English writer's fantasy novels about the adventures of Harry Potter and his friends who fight against the dark wizard, clearly defines the concept of faith in miracles, faith in victorious good, which especially resonates today with current global realities, as the struggle between truth and evil. The purpose of this work is to carry out an analysis of the cognitive-communicative nature, formation and functioning of occasional adjectives and word combinations with an adjective in the English-language texts of JK Rowling's popular novels, which have a significant impact on active processes in the possibilities of syntactic compatibility of the English language; to determine characteristic processes of construction and functioning of non-standard adjectives and word combinations with the adjective of author's innovation, which deepens information about JK Rowling's individual style and artistic concept. Language is a treasury of universal ideas of the community, in particular national, about reality, it is a treasury of conceptual concepts reflected in the categories and forms of language.

Language reacts intensively to social changes and processes. The linguistic conceptual picture is constantly enriched and updated. The postmodern author's fairy tale (fantasy) determines the constant enlargement of the composition of the modern English language with occasional individual authorial units that reflect the realities of the original world, created by the imagination of the speaker. The focus of the study is a thorough linguistic and stylistic analysis of the author's innovations in the linguistic discourse of the novels of the English writer Joan Kathleen Rowling, in particular, the features of the creation and functioning of adjectives and word combinations with an adjective, with attention primarily to their idiolect characteristics, as well as an analysis of their cognitive and communicative nature. Methodology: the essence of the investigated phenomenon, namely: newly created adjectives and word combinations with the adjective in the texts of the Potteriana in the structural and communicative-functional section, traced on the voluminous factual material (the total array of which is 5,975 units, created by continuous sampling from the artistic sources of the Potteriana). Scientific novelty: by now there has been no separate study on the linguistic-cognitive features of adjectival phrases and their role in the creation of the author's idiolect, which motivates the choice of the research object: the cognitive-communicative features of adjectival phrases in J. Rowling's speech. Conclusions: It was determined that adjectives and adjectival phrases are clearly used for the meaningful characterization of concepts and phenomena, concepts of the surrounding world. The author's artistic concepts of the language picture of J. Rowling's novels are closely related to the concepts of national English culture. The semantics of adjectival phrases, according to our observation, expressing immanently national concepts such as love and courage are at the center of the British national mentality. Goodness, family, freedom, self-help/self-improvement, equality/justice express the relationship to the realities that are somehow related to the life of a person, which the writer puts in the focus of her novels. So, it was concluded that the language creation of modern English writer is clearly victorious, which is evidenced by the frequently used value concepts of goodness, love, friendship. The linguistic nature of phrases with an adjective in the linguistic discourse of the English writer's novels allows us to consider them as a creative potential for revealing the writer's style through the effective use of structurally simplified and contextually enriched phrases with an adjective, aimed at creating a colorful and at the same time contrasting verbal pattern of artistic expression.

Key words: language picture of the world, fantasy discourse, occasional collocations, concepts.

Актуальність проблеми. Прикметним у риторичі мовознавства початку нового століття є акцент на лінгвістичні дослідження мовних одиниць в когнітивно-комунікативній системі координат з позиції функціонування мови в осягненні людиною світу. Враховуючи актуалізацію питання дискурсу у науці, як ото-жненого з поняттям «текст» (тобто результат мовної діяльності), широкого значення у сучасній лінгвістиці набувають питання, пов'язані з особливостями функціонування мови в осягненні людиною світу та авторськими характеристиками творених нею текстів.

У сучасній мові постійно відбуваються активні зміни. Поява нової генерації пись-

менників, зокрема у напрямку постмодерністської авторської казки (фентезі) обумовлює постійне поповнення складу сучасної англійської мови оказіональними індивідуально-авторськими одиницями, які відображають реалії самобутнього світу, створеного уявою мовця. Помітним є мовний всесвіт англійської письменниці Джоан Кетлінг Ролінг (1965), автора всесвітньовідомої серії романів про хлопчика-чарівника Гаррі Поттера. Починаючи з 90-их років минулого століття, ця серія, із закладеними в ній основними універсальними концептуальними ідеями Добра і Зла, стала літературним феноменом сучасної світової культури.

У колі названої проблематики актуальним є ґрунтовний мовностилістичний аналіз авторських новотворів у мовному дискурсі поттеріани, зокрема особливостей творення і функціонування прикметників і словосполучень з прикметником, з увагою передусім до їхніх ідіолектних характеристик.

Романи-фентезі відображають вірування про втечу у світ переможного добра над злом. Фентезійний дискурс – це «сукупність гетерогенних текстів, що є одним із способів бачення, осмислення і зображення світу, коли світ пізнається через перетворення на умовну реальність, яка, своєю чергою, є своєрідним відображенням цього світу» (Марчук, 2018, С. 45–49).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Прикметник і словосполучення з прикметником, як сфера інтерпретації творчих рішень завжди привертає увагу мовознавців. Прикметникові словосполучення англійської мови належать до кола загальної проблематики синтаксису. Прикметникові словосполучення є системним параметром синтаксичного рівня англійської мови, що досліджувалися в численних працях зарубіжних граматистів Е. Халлідея, Б. Ягоди (Halliday, 1985; Yagoda, 2007), де увага торкається функціональних особливостей словосполучень. У художній мові виключна роль належить емоційно-чуттєвій стороні мови, системі емоційно-чуттєвих образів, що представлена прикметниками чи словосполученнями з прикметником. Саме прикметники і словосполучення з прикметником у мовному дискурсі поттеріани перетворюють назви предметів, явищ, дій оточуючої дійсності у незвичні та казкові описи уявного світу. Окремого дослідження про лінгвокогнітивні особливості прикметникових словосполучень та їх роль у творенні авторського ідіостилу поки що немає, що умотивовує вибір об'єкту нашого дослідження: когнітивно-комунікативні особливості прикметникових словосполучень, які вживаються у мовотворчості Дж. Ролінг у фантастичних романах про Гаррі Поттера.

Мета дослідження – здійснити аналіз когнітивно-комунікативної природи, формування та функціонування оказіональних прикметників і словосполучень з прикметником в англійських текстах популярних романів Дж. К. Ролінг, що справляють значний вплив на активні процеси в можливостях синтак-

сичної сполучуваності англійської мови. Суть дослідженого явища, а саме: новотвірні прикметники і словосполучення з прикметником у текстах поттеріани у структурному та комунікативно-функціональному зрізі, простежено на об'ємному фактологічному матеріалі (загальний масив якого становить 5 975 одиниць, створений шляхом суцільної вибірки з художніх джерел поттеріани). У ході дослідження деталізували характерні процеси конструювання та функціонування нестандартних прикметників і словосполучень з прикметником авторської іновації, що поглиблює відомості про ідіостиль та художню концепцію Дж. К. Ролінг.

Виклад основного матеріалу дослідження. Наявність досить великої кількості тематичних підгруп прикметникових словосполучень у поттеріані зумовлена, насамперед, завданням жанру, а саме необхідністю використання прикметника і прикметникових конструкцій для характеризування уявлень та концептів, що зберігають та відображають зміст досвіду і знань про навколишній уявний світ. Відомо, що ціннісною предметністю володіє буквально все, що стає компонентом практичної діяльності людини – природні речі, явища дійсності, процеси, дії, об'єкти, що повинно знаходити і, безумовно, знаходить своє відображення у мові. Із позиції лінгвокультурологічного підходу комплексний характер семантики виявляється у диференціації двох взаємозалежних явищ: змісту і значення, де змісти «абсорбують» у собі багато змістоутворювальних компонентів, що взаємодіють між собою, а саме соціальну семантику, груповий досвід та досвід спільнот, лінгвокультурну картину світу, психосемантику свідомості та ін. (Кісь, 2002, С. 291–292).

Як відомо, на твори Дж. Ролінг про Гаррі Поттера існує чимало критичних відгуків, і деякі з авторів переконані у шкідливості впливу цього читання на дітей через пропаганду магії, через зображення зла в якомусь містичному вимірі.

Не поділяючи таких думок, вважаємо, що у фантастичних романах письменниці представлені уявлення про добро і зло, про любов і дружбу. На підтвердження наведемо факти: основу прикметникових словосполучень у вибірці складають одиниці на позначення найрізноманітніших виявів людського і суспіль-

ного – це 2000 із загального числа 3455 (80%). Ці уявлення зображені через призму дитячої свідомості – читач бачить світ очима дитини. Англійський письменник фентезі доби постмодернізму Террі Претчетт стверджує ідею британського модернізму: «за словами Г.К. Честертон, казки – більш, ніж істина» (Pratchett, 2004, P. 147), тобто, серед всіх форм літератури чарівні казки дають найправдивішу картину життя, і, в контексті теми дослідження додамо, поттеріана – це своєрідна картина дитячої культури.

У художньому тексті поттеріани у семантичному обсязі прикметникових сполучень реалізуються такі основні концептуальні утворення:

1. Концепт ДОБРО. Передається лексемами «noble, valiant». Наприклад: *Harry Potter risks his own life for his friends! Moaned Dobby, in a kind of miserable ecstasy so noble! So valiant!* (Rowling, 2005, P. 394).

2. Концепт ЗЛО. Передається лексемами “arrogant, menacing, dangerous”. *Very clever, Grandger; ‘said Draco Malfoy. Grabbe and Goyle were standing behind him. All three of them looked more pleased with themselves, more arrogant and more menacing than Harry had ever seen them* (Rowling, 1998, P. 48), *We are as strong as we are united, and weak as alone* (Rowling, 1997, P. 248).

3. Концепт ЖИТТЯ. Передається лексемою “alive”, що часто вживається у текстах з уточненням “still”, вочевидь, письменниця намагається так підкреслити основний мотив романів – перебування героїв на межі життя і смерті. Наприклад: *He couldn't go, not now that they had found the entrance to the chamber, not if there was even the faintest, slimmest, wildest chance that Ginny might be alive* (Rowling, 1999, P. 184).

4. Концепт СМЕРТЬ. Передається лексемами “death, dead, gone”. Наприклад: *.....there is nothing worse than death*, каже Том-Волдеморт Дамблдору. *Indeed, your failure to understand than there are things much worse than death has always been your greatest weakness* (Rowling, 2000, P. 529), відповідає йому Дамблдор. Слова про те, що смерть не найстрашніше, що може трапитися з людиною, є ключовим для духовного виховання головного героя і розуміння циклу романів.

5. Концепт ДРУЖБА. Передається лексемами “friendly, friend”. Гаррі ніколи не залиша-

ється наодинці: у нього є директор Гогворту – добрий чарівник Добрий чарівник Дамблдор, є вірні друзі і старший товариш Гагрід. У книгах йдеться про те, що головною цінністю в житті має бути дружба і добрі відносини між людьми. Наведемо приклади: *It was really lucky that Harry now had Hermione as a friend* (Rowling, 1997, P. 133), *Cedric was a good and loyal friend* (Rowling, 2000, P. 626).

6. Концепт ЛЮБОВ. Передається лексемою “love”. Наприклад: *It is agony to touch someone marked by something so good as sacrificial love* (Rowling, 1998, P. 173). У книгах Дж. Ролінг йдеться про те, що найбільшою силою, яку не здатне подолати ніяке зло, є любов, а саме материнська любов: *He didn't realize that love as powerful as your mother's for you leave its own mar* (Rowling, 1997, P. 216).

Варто звернути увагу на той факт, що стиль Дж. Ролінг надзвичайно багатий на емоційно заряджені образи, позначений величезною гамою почуттів – любов, ревність, образа, радість. Свідченням цього є найчисленніша тематична група (70%) на відображення емоційної сфери життя людини, і саме прикметникові сполучення працюють на емоційну зарядженість стилю і свідчать про високий інтерес авторки до внутрішнього світу дитини. Прикладами передачі душевних станів, емоційних реакцій у стилі є прикметникові словосполучення зразка A+prep+N/Pr: *Looking pleased at stunned looks on their faces* (Rowling, 2003, P. 68), *Even full of dread for what was coming Harry couldn't fail to be amazed* (Rowling, 1998, P. 152), *All three of them looked more pleased with themselves, more arrogant and more menacing, than Harry had ever seen them* (Rowling, 2005, P. 790), *Harry couldn't feel too excited about this* (Rowling, 1998, P. 11), і прикметникові сполучення з моделлю зразка A+Vf: *Harry was pleased to hear a definite note of panic in Uncle Veron's voice* (Rowling, 1999, P. 21), *Careful not to make any noise, Harry began to climb* (Rowling, 1999, P. 146), *He was thrilled to see Buckbeak again* (Rowling, 2005, P. 55).

Концепти як одиниці етнокультурної інформації відображають світ національного світосприйняття предметів і понять, позначених мовою. Художньо-мовні концепти у романах Дж. Ролінг тісно пов'язані з концептосферою національної англійської культури. За

Ф.С. Бацевичем, концептосфера – це сукупність специфічних для певної національної лінгвокультурної спільноти концептів культури (Бацевич, 2023). Основними чинниками, які утримують цілісність концептосфери нації, є національні цінності. Для кожної національної культури характерні певні архетипи, символи, особлива система цінностей, вірувань, ідей, які інтерпретують різноманітні історичні явища, традиції тощо. У них відображені особливості національного менталітету. Семантика прикметникових словосполучень поттеріани є, за нашим спостереженням, іманентно національною.

Аналізуючи прикметникові словосполучення поттеріани фіксуємо той факт, що у центрі британського національного менталітету знаходяться такі концепти, як свобода, само-допомога/самовдосконалення, рівноправність/справедливість, сім'я, дім, стриманість, чесна гра, які виражають відношення до реалій, що так чи інакше пов'язані з життєдіяльністю людини, яку письменниця ставить у центрі уваги своїх романів. Наведемо приклади:

1. Концепт СВОБОДА. Наприклад, *It took Harry several days to get used to his strange new freedom* (Rowling, 1999, P. 42), *He was clever enough to escape from Azkaban, and that's supposed to be impossible* (Rowling, 1999, P. 53).

2. Концепт САМОДОПОМОГА/САМО-ВДОСКОНАЛЕННЯ. Життя Гаррі – це ситуація виживання і самопомоги, йому доводиться самому турбуватися про себе: ... *Feeling jumpy, Harry set off, hoping against he'd be able to find a way out of there* (Rowling, 1998, P. 45), *They will be obsessed with security, lest the Muggles notice anything* (Rowling, 2005, P. 14), *You need to be alert and watchful* (Rowling, 2000, P. 233).

3. Концепт СІМ'Я. У всіх книгах про Гаррі Поттера сім'я відіграє значну роль, всі пригоди відбуваються разом із сім'єю. Наприклад, *There was his mother alight with happiness, arm in arm with his Dad* (Rowling, 1999, P. 157), *Harry had a very enjoyable morning walking over the sunny grounds with Bill and Mrs Weasley* (Rowling, 2003, P. 536).

4. Концепт РІВНОПРАВІСТЬ/СПРАВЕДЛИВІСТЬ. Рівноправність особливо важливий концепт для британців у кінці ХХ ст. Наприклад, *Katie Bell, returned to the team, after an excellent trial, a new find called demelza Robins, who was*

particularly good at dodging Bludgers, and Ginny Weasley, who had outlown all the competition and scored seventeen goals to boot (Rowling, 2000, P. 23). У своїх романах Дж. Ролінг на рівних правах зображує роль дівчаток у спортивних іграх.

Таким чином, як показують спостереження, семантичний зміст прикметникових словосполучень розкриває лінгвоконцептуальну картину художніх текстів поттеріани, і в більшій мірі, лінгвокультурну природу дискурсу сучасної дитячої англійської фентезійної літератури.

У художньому тексті поттеріани у семантичному обсязі прикметникових словосполучень реалізуються основні ідейні концепти: ДОБРО і ЗЛО, ЖИТТЯ і СМЕРТЬ, ДРУЖБА, ЛЮБОВ, СІМ'Я. У центрі романів знаходиться людина, її душевний стан, настрій, і саме прикметникові словосполучення працюють на емоційну зарядженість стилю і свідчать про високий інтерес авторки до внутрішнього світу дитини. Головні герої ростуть, переживають конфлікти й кризові ситуації, вчаться дружити, ненавидіти й любити. Головний герой поринає в цілком новий для нього світ де рятує друзів та весь світ від абсолютного зла.

Серед прикметників новотворів у текстах поттеріани переважають одиниці, нові як за формою, так і за змістом. Поява okazionalizmів зумовлена необхідністю зображення предметів, об'єктів вигаданого світу. Популярною у романах є словотворча модель із закінченням *-ed*. Для опису зовнішності героїв популярними в романах є словосполучення з похідними прикметниками моделі *adj+participle (ed)*. Наприклад: *the hook-nosed teacher; the tall, thin, black-haired man; white--faced and tight-lipped Snape; puffy-eyed and tousle-haired Weasley*. Саме цілеспрямоване використання словотворчих ресурсів для утворення нових прикметників, маркованих та мотивованих, можна вважати однією з характерних особливостей індивідуального стилю Дж. К. Ролінг.

Щодо структурно-семантичного змісту, ідіолектні особливості словосполучень з прикметниками утворені шляхом зміни значення. У більшості випадків прикметники у сполученні з іменником утворюють негативне оцінне значення, прикметники з інгерентним оцінним значенням здатні підпорядковувати нейтральні і позитивні в плані оцінки одиниці, утворюючи

багатокомпонентні структури з негативним оцінним значенням. Наведемо приклади: *There he was, reflected in it, white and scared-looking, and there, reflected behind him, were at least ten others* (Rowling, 2003, P. 153) – прикметник *white* з нейтральним значенням під впливом наступного прикметника *scared-looking* набуває негативного значення. *Hedwig's cage bounced onto the shiny floor and she rolled away, shrieking indignantly* (Rowling, 2005, P. 55) – прикметник *shiny* з позитивним значенням у контексті призводить до негативного результату.

Характерною рисою індивідуального стилю письменниці є активне вживання синонімічних пар з прикметниками, індивідуальність яких проявляється в тому, що в таких бінарних структурах використовуються 'не синоніми' в лінгвістичному значенні, хоча такі прикметники лежать в одній семантичній площині. Такі бінарні структури використовуються у текстах у функції епітету для описів різних аспектів і параметрів живого і неживого світу. Наприклад, в наведених прикладах прикметники семантично і логічно підпорядковані: *a big, beefy man; the envelope was thick and heavy; still stiff-necked and staring Ron* – бінарні прикметники тут підпорядковані ідеї емоційного потрясіння, яке пережив Рон, і тому вони в одній синтагматичній площині. Індивідуально-авторськими є квазісловосполучення, які утворені за сполучниковою паратактичною моделлю, що включає два компоненти, які, однак, не є рівноправними: *good and Adj; nice and Adj: good and ready = «completely ready»; nice and cosy = «very cosy»*. Такі прикметникові словосполучення є своєрідним способом утворення експресивної надлишковості (Городецька, 2003, С. 162).

Примітними є сурядні фразеологічні прикметникові словосполучення з моделлю *good/nice/fine+and+adj* є схемами з вільним вживанням другого компоненту – в його функції може вживатись будь-який якісний прикметник. У таких структурах характерною є роль сурядного сполучника *and* (стрижневого компоненту), так як повнозначні прикметники втрачають властиву для них семантику, конкретність і є лише допоміжним формоутворюючим матеріалом.

Десемантизовані *good/nice* в поєднанні із сполучником *and*, також переосмисленим, зумовлюють ідіоматичність конструкцій *good/*

nice+and+adj із загальним значенням інтенсифікованого якісного значення. Такі структури характеризуються десемантизацією компонента, яка компенсується утворенням будь-якого нового значення, в основному конотативного. Наведемо приклади: *nice and empty heads; this is nice and cosy; to be so good and brave*.

Одним із найдієвіших чинників творення самобутніх словесних образів є епітетні конструкції, що так яскраво розкривають перед читачем світ авторської уяви. За словами Л. П. Єфімова, «автор слова тяжіє до певних епітетів, що визначають для читача не лише світ творця, а й самого творця цього образного світу» (Єфімов, 2004, С. 58). Міра суб'єктивності письменника найвідчутніша, коли характеризуються його епітети. Функціонально навантажені у текстах поттеріани прикметники у функції епітетів активізуються в складі словосполучень, описуючи номінації, що можна спостерігати лише у казковій дійсності, у вигаданому авторкою світі: *a perfectly normal, owl-free morning; long green robes which were dusty and travel-worn*. Авторка вживає епітет, не конвенціонального утворення *travel-worn* для опису одягу, як правило, звичайно вживають епітет *worn-out* про людей. *A long mole-skin overcoat, rabbit fur gloves, and enormous beaverskin boots – mole-skin* може бути лише у казці, *beaverskin* більш реально.

Авторські словосполучення з прикметниками кольору у текстах поттеріани супроводжуються детермінантами-іменниками, що в цілому допомагає створити вигаданий світ з опорою на факти та об'єкти знайомого для читача реального світу. *With roar, the fire turned emerald green* – колір незвичний для опису вогню. *A large, turquoise dog* – цей колір можливий лише у казці.

Висновки та перспективи подальших досліджень у цьому напрямі. Таким чином, мовотворчість англійської письменниці Джоан Кетлін Ролінг є яскраво переможною, що відображено у більшій мірі позитивними уявленнями, які абсолютно співвідносяться з моральними кодексами добра і любові. Лінгвальна природа словосполучень з прикметником у мовному дискурсі поттеріани дозволяє розглядати їх як творчий потенціал розкриття стилю письменниці шляхом дієвого використання структурно симпліфікованих

і контекстуально збагачених словосполучень з прикметником, скерованих на створення колоритного і водночас контрастного вербального візерунку художнього висловлення. Інновативним моментом дослідження є опис прикметникових словосполучень з елементами дискурсного аналізу, уможливаючи про-

никнення у сутність художньої картини світу письменниці Дж. К. Ролінг, що відповідає загальній тенденції лінгвістики до інтерпретації розумової діяльності людини у її мовленні і визначається пошуком мовленнєвих засобів, які об'єктивують індивідуально-авторське світосприйняття.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. URL: <http://terminy-mizkult-komunikacii.wikidot.com> (дата звернення: 02.04.2023).
2. Городецька О. В. Національно-марковані концепти в британській мовній картині світу ХХ століття : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2003. 21 с.
3. Єфімов Л. П., Ясінецька О. А. Стилїстика англійської мови і дискурсивний аналіз: учбово-методичний посібник. Вінниця : НОВА КНИГА, 2004. 240 с.
4. Кісь Р. Мова, думка і культурна реальність (від Олександра Потебні до гіпотези мовного релятивізму). Львів : Літопис, 2002. 304 с.
5. Марчук О. В. Лексична матриця англійськомовного твору "Гаррі Поттер" Дж. К. Роулінг. *Science and Education a New Dimension. Philology*. 2018. VI(51). Issue: 176. P. 45–49 . URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/524807.pdf> (дата звернення: 25.03.2023).
6. Halliday A. K. *An Introduction to Functional Grammar*. London : Edward Arnold, 1985. 387 p.
7. Pratchett T. *Once More With Footnotes*. Framingham, MA : The NESFA Press, 2004. 288 p.
8. Yagoda B. *When You Catch an Adjective, Kill It*. London : Broadway Books, 2007. 241 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Rowling J. K. *Harry Potter and the Philosopher's Stone*. London : Bloomsbury, 1997. 223 p.
2. Rowling J. K. *Harry Potter and the Chamber of Secrets*. London : Bloomsbury, 1998. 257 p.
3. Rowling J. K. *Harry Potter and the Prisoner of Azkaban*. London : Bloomsbury, 1999. 317 p.
4. Rowling J. K. *Harry Potter and the Goblet of Fire*. London : Bloomsbury, 2000. 665 p.
5. Rowling J. K. *Harry Potter and the Order of the Phoenix*. L.: Bloomsbury, 2003. 766 p.
6. Rowling J. K. *Harry Potter and the Half-Blood Prince*. L.: Bloomsbury, 2005. 607 p.

REFERENCES:

1. Batzevych, F. (2023, May 2023) *Slovnýk terminiv mizhkulturnoi komunikacii* [Dictionary of cross-cultural communication]. Retrieved May 02, 2023 from URL: <http://terminy-mizkult-komunikacii.wikidot.com>. [in Ukrainian].
2. Horodetska, O. (2003). *Natsionalno-markovani kontsepty v brytanskiy movniy kartyni svitu XX stolittia : dissert. ... ass. prof. philology : 10.02.04*. [Nationally marked concepts in British-language world map of XX century]. Kyiv. [in Ukrainian].
3. Yefimov, L., Yasinetska, O. (2004). *Stulistyka angliyskoi movy i dyskursyvnyy analiz: textbook*. [Stylistics of the English language and discourse analysis]. Vinnytsia: NOVA KNYHA. [in Ukrainian].
4. Kis, R. (2002). *Mova, dumka i kulturna realnist (vid Oleksandra Potebni do hipotyzy movnoho relatyvizmu)*. [Language, idea and cultural reality (from Oleksandr Potebnia to hypothesis of language relativity)]. Lviv: Litopys. [in Ukrainian].
5. Marchuk, O. (2018, September 2018). *Leksychna matrytsa angliyskomovnoho tvoruv "Harri Potter" Dzh. K. Royling*. [Lexical matrix of the English-language novel "Harry Potter" by J. K. Rowling] *Science and Education a New Dimension. Philolog*, pp. 45–49. Retrieved March 25, 2023 from. <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/524807.pdf> [in Ukrainian].